

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក
ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក **ខៀវ សំផន**
ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ភាសាដើម៖ **ឡាវ**
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 29-Jul-2019, 15:05
CMS/CFO:..... Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះ៖ **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន៖
ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកសំណុំរឿង និងឯកសារ៖
ហត្ថលេខា៖

**ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន នៅលើចម្លើយតបទាក់ទងនឹង
សំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្ណិចសាទុក្ខ**

ដាក់ដោយ៖
មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន
មេធាវី គង់ សំអុន
មេធាវី Anta GUISSÉ

ដាក់ជូន៖
អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖
ចៅក្រម គង់ ស្រីម
ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE
ចៅក្រម សោម សិរិវិឌ្ឍ
ចៅក្រម Florence Ndepele MWACHANDE-MUMBA

ជំនួយការ៖

លោកស្រី សែង សុជាតា
កញ្ញា Marie CAPOTORTO
កញ្ញា Cécile ROUBEIX
កញ្ញា Dounia HATTABI
លោក Stéphane NICOLAÏ

ចៅក្រម ម៉ុង មុន្នីចរិយា

ចៅក្រម Phillip RAPOZA
ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង
លោកស្រី Brenda J. HOLLIS (ព្រះរាជអាជ្ញាបម្រុង)
លោក William SMITH (ព្រះរាជអាជ្ញារង)

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

មេធាវីការពារក្តីលោក ឆួន ជា

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

- ១. នៅថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន (“មេធាវីការពារក្តី”) បានស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល (“តុលាការកំពូល”) អនុញ្ញាតឱ្យខ្លួនដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខកម្រាស់ ៩៥០ ទំព័រ ជាភាសាបារាំង ក្នុងរយៈពេល ១០,៥ ខែ គិតចាប់ពីពេលដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងដាក់សំណើបកប្រែជាភាសាខ្មែរតាមក្រោយឱ្យបានឆាប់បំផុត។ មេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំអនុញ្ញាតដាក់ចម្លើយតបទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងរយៈពេល ៤០ ថ្ងៃ គិតចាប់ពីពេលដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន¹។
- ២. នៅថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដាក់ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើនេះ²។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពុំជំទាស់ទៅនឹងការពន្យារពេលសមហេតុផល សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខនោះទេ (តែបានស្នើសុំ“ដោយទទួល” ថាត្រូវពិចារណាលើសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) ហើយបានទុកឱ្យតុលាការកំពូលសម្រេចតាមឆន្ទានុសិទ្ធិលើទង្វើករណីទាក់ទងនឹងការបង្កើនចំនួនទំព័រ³។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពុំបាននិយាយទាក់ទងនឹងសំណើសុំរយៈពេលឆ្លើយតបទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានោះឡើយ។
- ៣. នៅថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ភាគីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើសុំ⁴។ សហព្រះរាជអាជ្ញាពុំបានជំទាស់ទៅនឹងការពន្យារពេលសមស្រប

¹ សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F45 (“សំណើ F45”)។

² ចម្លើយតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ស្នើសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F45/1 (“ចម្លើយតប F45/1”)។

³ ចម្លើយតប F45/1 កថាខណ្ឌ ៨-៩។

⁴ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រកំណត់ សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F45/2 (“ចម្លើយតប F45/2”) ជូនដំណឹងជាភាសាបារាំងនៅថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩។

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

សម្រាប់ចម្លើយតបទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួននោះឡើយ^៥ តែជំទាស់ទៅនឹងសំណើសុំបន្ថែមរយៈពេល និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី ដោយលើកឡើងថារយៈពេល ៥ ខែ តែមួយភាសាសិន និងចំនួន ៣០០ ទំព័រ គឺគ្រប់គ្រាន់^៦។

៤. នៅថ្ងៃដដែល មេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា បានដាក់សំណើ “លើកទីមួយ” សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រកំណត់ សម្រាប់ដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ។ មេធាវីលោក នួន ជា បានស្នើសុំការអនុញ្ញាតដាក់តែមួយភាសាសិន នូវសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខកម្រាស់ ១ ០០០ ទំព័រ ក្នុងរយៈពេល ១០,៥ ខែ គិតចាប់ពីពេលដែលខ្លួនដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខចប់រួចរាល់^៧។

៥. តាមរយៈសារណានេះ មេធាវីការពារក្តីសូមឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទៅនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រ សម្រាប់ដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី ដែលខ្លួននៅតែរក្សាសំណើសុំនេះនៅដដែល។

ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតប

៦. មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ពីសម្តីប្រយ័ត្នប្រយែងជាងមុន និងពុំសូវឆ្លើងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ធៀបទៅនឹងសម្តីដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបាននិយាយនៅក្នុងចម្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ^៨។ ប៉ុន្តែ ទោះបីយ៉ាងនេះក៏ដោយ មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ឃើញថា សហព្រះរាជអាជ្ញាប៉ុនប៉ងធ្វើឱ្យគេយល់ច្រឡំថា មេធាវីការពារក្តីគ្មានសមត្ថភាព^៩ ដែលរិះរកធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីអាចពន្យារដំណើរការនីតិវិធី ហើយ

⁵ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ១៨។

⁶ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ១៧ និង ២២។

⁷ សំណើបន្ទាន់លើកទីមួយរបស់លោក នួន ជា សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រកំណត់សម្រាប់ដាក់សារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F47។

⁸ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រកំណត់សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F41 (“ចម្លើយតប/សំណើ F41”)។

⁹ ម្យ៉ាងទៀត មេធាវីការពារក្តីចាប់ផ្តើមនៀយណាយនឹងចេតនាអាក្រក់ដដែលៗ និងពិសេសរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទាក់ទងនឹងការអះអាងពីកំហុសនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ (ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ១៩,

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ថា សហព្រះរាជអាជ្ញានៅតែចង់ធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីធានាថាការផ្តន្ទាទោសលើរូបលោក ខៀវ សំផន នឹងមិនត្រូវបានទម្លាក់ចោល។

ទាក់ទងនឹងលក្ខណៈសមហេតុផល និងមានអំណះអំណាងត្រឹមត្រូវនៃសំណើសុំ

៧. ផ្ទុយពីអ្វីដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើង¹⁰ មេធាវីការពារក្តីដឹងយ៉ាងច្បាស់ថា ដំណាក់កាលប្តឹងសាទុក្ខគឺខុសគ្នាពីដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនៅសាលាដំបូង ជាមួយនឹងអ្វីដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងដំណាក់កាលនេះ។ មេធាវីការពារក្តីដឹងច្បាស់ដូចគ្នាកាលពីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ នៅពេលដែលខ្លួនស្នើសុំពេលវេលា ២ ខែ និង ៥០ ទំព័រ សម្រាប់ការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងបន្ទាប់មកទៀត ស្នើសុំ ៣ ខែ និង ៣០០ ទំព័រ ដើម្បីដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ (ដោយពុំគិតពីពេលវេលាបកប្រែ)¹¹។ នៅទីបញ្ចប់ មេធាវីការពារក្តីទទួលបានពេលវេលា ៧ សប្តាហ៍ ក្នុងមួយភាសា និង ៣០ ទំព័រ¹² និងរយៈពេល ៣ ខែ ក្នុងមួយភាសា និង ២១០ ទំព័រ¹³។ នាពេលនោះ មេធាវីការពារក្តីបានដឹងយ៉ាងច្បាស់រួចទៅហើយថា ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ខ្លួនត្រូវសរសេរខ្លីៗ ហើយ មេធាវីការពារក្តីបានគូសបញ្ជាក់ថា ខ្លួនគ្មានទម្លាប់ប្រើប្រាស់ពេលវេលាច្រើននោះទេ ប្រសិនបើពុំ

ចម្លើយតប/សំណើ F41 កថាខណ្ឌ ២២) និងសូមយោងទៅលើអ្វីដែលខ្លួនបាននិយាយពីពេលមុន (ការឆ្លើយតប និងចម្លើយតបរបស់លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសហព្រះរាជអាជ្ញា ស្តីពីការបន្ថែម និងបង្កើនចំនួនទំព័រ នៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F41/1 កំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ៣៦)។

¹⁰ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ៨។

¹¹ សំណើបន្ទាន់របស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន និងមេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា សុំពន្យារពេលកំណត់ និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ឯកសារ F3 កថាខណ្ឌ ៣០-៣១, ការស្នើសុំជាបន្ទាន់របស់លោក ខៀវ សំផន សុំពន្យារពេលកំណត់ និងបង្កើនចំនួនទំព័រ នៅក្នុងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤ ឯកសារ F7 (“សំណើ F7”) កថាខណ្ឌ ១៩ និង ២៤ (ឯកសារភាសាបារាំង ដោយសារកំហុសលេខកថាខណ្ឌក្នុងភាសាខ្មែរដែលត្រូវជាកថាខណ្ឌ ១៨ និង ២៣)។

¹² សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រលើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ឯកសារ F3/3, សារអេឡិចត្រូនិករបស់ Sheila PAYLAN ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤ ម៉ោង ១៣.៥៤ នាទី មានចំណងជើងថា “ឆ្លើយ៖ សំណើសុំដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងមួយភាសា”។

¹³ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលរយៈពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសារណាតប ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤ ឯកសារ F9។

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

មានការចាំបាច់¹⁴។ នៅពេលនេះ ករណីដូចគ្នានេះកើតឡើងដដែលនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដូចដែលស្តែងឱ្យឃើញតាមរយៈការដែលមេធាវីការពារក្តីបានប្រើប្រាស់ពេលវេលាដែលវិធានផ្ទៃ ក្នុងផ្តល់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីសម្រាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ដែលខ្លួនបានដាក់នៅចំពោះមុខតុលាការកំពូល ចាប់ពីពេលប្រកាសសាលក្រមនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨¹⁵។

៨. សំណើសុំពេលវេលា ១០,៥ ខែ និង ៩៥០ ទំព័រ សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ គឺពិតជាមានហេតុផលត្រឹមត្រូវដូចគ្នាទៅនឹងសំណើធ្វើឡើងក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។ ដូចកាលពីពេលមុនដូចគ្នា សំណើនេះផ្អែកលើកាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធជាក់ស្តែងទាំងអស់។

៩. ទោះសហព្រះរាជអាជ្ញានិយាយយ៉ាងម៉េចក៏ដោយ¹⁶ ប្រសិនបើមេធាវីការពារក្តីធ្វើការគណនាតាម បែបគណិតវិទ្យាសាមញ្ញ របៀបជាម៉ាស៊ីនមែននោះ មេធាវីការពារក្តីអាចនឹងស្នើសុំច្រើនជាងនេះ។ មេធាវីការពារក្តីអាចសុំតិចបំផុត ៣,៥ ដង នៃរយៈពេលដែលផ្តល់ឱ្យនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹង និងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ (៥ ខែ) ដោយដកចេញនូវពេលវេលាដែល ផ្តល់ឱ្យរួចហើយ សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ (៣ ខែ) ឬត្រូវជា ១៤,៥ ខែ។ ដូចគ្នាដែរ មេធាវីការពារក្តីអាចនឹងគណនាពីភាពខុសគ្នារវាងចំនួនសេចក្តី សម្រេចបន្ទាន់បង្ខំនានាដែលត្រូវបានតវ៉ានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ជាមួយចំនួនសេចក្តីសម្រេច ដូចគ្នានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ (យ៉ាងតិចណាស់ ប្រហែលមួយរយ)។ មេធាវីការពារក្តីនឹង យកចំនួននេះទៅគុណនឹងចំនួនទំព័រដែលខ្លួនទទួលបាន ប្រសិនបើខ្លួនមានលទ្ធភាពប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចទាំងនោះ នៅក្នុងពេលជំនុំជម្រះ (៣០) ហើយបូកថែមនឹងចំនួន ៣,៥ ដង នៃចំនួនទំព័រផ្តល់ឱ្យ សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ (២១០) ឬត្រូវ ជាជាង ៤ ០០០ ទំព័រ។

¹⁴ សូមមើលជាឧទាហរណ៍៖ សំណើ F7 កថាខណ្ឌ ១០។

¹⁵ ឧទាហរណ៍៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ E463/1 ដែលសម្រាប់ឯកសារនេះ មេធាវីការពារក្តីប្រើពេលតែ ៣ ថ្ងៃ (លើ ៣០ ថ្ងៃ) និង ១៧ ទំព័រ (លើចំនួន ៣០ ទំព័រ)។

¹⁶ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ៧។

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

- ១០. ទោះសហព្រះរាជអាជ្ញានិយាយយ៉ាងម៉េចក៏ដោយ¹⁷ មេធាវីការពារក្តីបានពិចារណាលើការយោងខាងក្នុងជាច្រើន នៅក្នុងកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រនៃសំអាងហេតុបស់សាលក្រម (ដូចក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ដែរ)។ មេធាវីការពារក្តីក៏បានគិតគូរផងដែរពីការដែលកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រមួយចំនួនបានរៀបរាប់ពីភស្តុតាងនៅពេញៗទំព័រទាំងមូល ឬស្ទើរពេញអស់តែម្តង (ប្រហែលច្រើនជាងក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១)¹⁸។
- ១១. ទោះសហព្រះរាជអាជ្ញានិយាយយ៉ាងម៉េចក៏ដោយ¹⁹ មេធាវីការពារក្តីបានពិចារណាលើចំណែកនៃអង្គហេតុច្រំដែលរវាងសំណុំរឿង ០០២/០១ និង ០០២/០២។ ចំណែកនេះតម្រូវឱ្យមានពេលវេលាច្រើនជាងនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។ សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រាកដជាបានកត់សម្គាល់ឃើញថាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានទាញចេញពីសំណុំរឿង០០២/០២ នូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានខុសគ្នាពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានទាញចេញពីសំណុំរឿង ០០២/០១ ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុច្រំដែលទាំងនោះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើមិនដឹងពីការដែលភាពច្រំដែលនេះបង្កឱ្យមានបញ្ហាគតិយុត្តិសុតស្មាញមិនធ្លាប់មានពីមុនមកបន្ថែមទៀត (នៅ អ.វ.ត.ក និងកន្លែងផ្សេង)។
- ១២. សហព្រះរាជអាជ្ញាអះអាងថា មេធាវីការពារក្តីបាន “សម្រេច” ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ “ពុំពេញលេញ” ហើយថាមេធាវីការពារក្តីមិនខ្វះពេលវេលានោះទេ (វាអាចដោយសារថាមេធាវីការពារក្តីចាត់ចែងការងារពុំបានល្អ ឬមេធាវីការពារក្តីកុហកតែម្តង) ហើយព្រះរាជអាជ្ញាក៏អះអាងថាមេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងនូវមូលដ្ឋានបណ្តឹងសាទុក្ខឱ្យបានច្រើន ដើម្បីជាសំអាងនៃការពន្យារពេលដ៏ច្រើនសន្លឹកសន្ធាប់សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ²⁰។ នៅទីនេះ មេធាវីការពារក្តីមិនចង់និយាយឡើងវិញពីសម្ភាពដែលខ្លួនត្រូវប្រឈមនោះទេ តែមេធាវីការពារក្តីសូមគូសបញ្ជាក់ពីកង្វះទស្សនវិស័យវែងឆ្ងាយដែលសហព្រះរាជអាជ្ញានៅតែបន្តមាន។ សហព្រះរាជ

¹⁷ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ៧។

¹⁸ ឧទាហរណ៍៖ សាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ E465 កំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ៧៩៥៦ (ជិត ៣ ទំព័រ តែឯង) កំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ៧៩៦០ (ជិត ២ ទំព័រ តែឯង) ឬ កំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ១៣៣៨៥ (១ ទំព័រ តែឯង)

¹⁹ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ៧។

²⁰ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ៩-១១។

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

អាជ្ញាមិនអាចបដិសេធប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវពីការដែលមេធាវីការពារក្តី “មាន” ពេលវេលា ច្រើនជាងតិចតួចបំផុត បើធៀបនឹងពេលវេលាក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ (១,៣៥ ដង ច្រើនជាង តែប៉ុណ្ណោះ)²¹។ ក្នុងលក្ខខណ្ឌបែបនេះ ដោយពុំមានធនធានពីការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវីការពារក្តីបានប្រឹងប្រែងទៅតាមលទ្ធភាពដែលខ្លួនមាន ដើម្បីបំពេញការងារក្នុងកាលៈទេសៈ ដ៏រឹតត្បិតបំផុត។ ម្យ៉ាងវិញទៀត សហព្រះរាជអាជ្ញាបានផ្ទេរទាំងពុំត្រឹមត្រូវថា មេធាវីការពារក្តី បានលើកឡើងនូវ “មូលដ្ឋានបណ្តឹងសាទុក្ខ” ចំនួន ១ ៨២៤ ដែលក្នុងនោះ មានមូលដ្ឋានបណ្តឹង សាទុក្ខជាច្រើនជាន់គ្នា²² ខណៈដែលមេធាវីការពារក្តីបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ និងឥតប្រែប្រួលពី “កំហុស” ១ ៨២៤ (ដែលវាមិនដូចគ្នានោះទេ)²³ ហើយដែលក្នុងនោះ មេធាវីការពារក្តីបាននិយាយ ខ្លួនឯងដោយឥតលាក់លៀមថា មានកំហុសខ្លះអាចនឹងជាន់គ្នា²⁴។ សំណើសុំពេលវេលារបស់ មេធាវីការពារក្តីសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន ឬក៏បញ្ចូលទាំងការងារស្រង់កំហុសត្រួត គ្នានេះផងដែរ។

អំពីការប្រៀបធៀបជាមួយរឿងក្តីផ្សេងទៀតនៅកម្រិតអន្តរជាតិ

១៣. សហព្រះរាជអាជ្ញាទទួលបានលើកឡើងអំពីការអនុវត្ត នៅតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិផ្សេងទៀត²⁵។ ដើម្បីកុំឱ្យមានភាពច្រំដែល មេធាវីការពារក្តីសូមយោងទៅទង្វឹករណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់

²¹ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ មេធាវីការពារក្តីត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ មួយភាសា រយៈ ពេល ៧ សប្តាហ៍ ក្រោយពីការជូនដំណឹងអំពីសាលក្រម។ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ មេធាវីការពារក្តីត្រូវដាក់សេចក្តីជូន ដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ជា ២ ភាសា ក្នុងរយៈពេល ៣ ខែ ក្រោយការជូនដំណឹងអំពីសំអាងហេតុ ដែលវាស្មើនឹង ៩,៥ សប្តា ហ៍ ដោយពុំគិតពីពេលវេលាបកប្រែ។

²² ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ៤, ១០ និង ១១។

²³ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់លោក ខៀវ សំផន (សំណុំរឿង ០០២/០២) ចុះថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ឯក សារ E465/4/1 (“សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ E465/4/1”) កថាខណ្ឌ ១៥ (សូមមើលផងដែរ កថាខណ្ឌ ១០-១៣ និង ១៦-៣៤), សំណើ F45 កថាខណ្ឌ ៩។

²⁴ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ E465/4/1 កថាខណ្ឌ ១២។ គួរបញ្ជាក់ថា ការចុះលេខកំហុសតាមផ្នែក នៅក្នុងសេចក្តី ជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី មានគោលបំណងបង្ហាញដោយស្រួលក្នុងការកំណត់កំហុស ដែលអាចនឹង ត្រូវប្រមូលចូលគ្នា ក្នុងពេលសរសេរសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ។

²⁵ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ១៥-១៦។

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

ខ្លួន និងយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការកំពូលដែលបញ្ជាក់ថា ការប្រៀបធៀបគឺមានភាពពាក់ព័ន្ធពីចតុត
ចំពោះបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក លើកលែងតែដើម្បីបង្ហាញថា ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខ
នៅ អ.វ.ត.ក ត្រូវទទួលបានពេលវេលាច្រើនជាង²⁶។

១៤. ដើម្បីឱ្យយល់កាន់ច្បាស់ យើងត្រូវបន្ថែមទៅលើតារាងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានូវក្រឡេនមួយ
រួមនឹងចំនួនទំព័រដែលបានផ្តល់ជូន នៅ អ.វ.ត.ក សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខលើសំណុំរឿង
០០២/០១៖

រឿងក្តី	Mladić	Karadžić	Taylor	សំណុំរឿង ០០២/០១ (សហជនជាប់ចោទ ២ រូប) ²⁷
ចំនួនទំព័រនៃសាល ក្រម ជាភាសាអង់គ្លេស	២ ៤៧៨	២ ៥៩០	២ ៥៣២	៦២៣
ចំនួនទំព័រដែលផ្តល់ ជូន សម្រាប់សារណា បណ្តឹងសាទុក្ខ	±២៥០	±២៥០	±៤០០ សម្រាប់សារណាប ណ្តឹងសាទុក្ខ ទាំងពីរ និងចម្លើយតប	២១០ (ខៀវ សំផន) ២៧០ (នួន ជា)

²⁶ សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រ សម្រាប់ការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹង
អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F39/1.1 កថាខណ្ឌ ១៨-១៩, សំណើ F45 កថាខណ្ឌ ១៤។

²⁷ ដូចក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ដែរ ការលើកឡើងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាថា សំណុំរឿង ០០២/០២ ពាក់ព័ន្ធនឹងសហជនជាប់
ចោទពីររូប មិនមែនតែមួយរូបទេ ខុសពីសំណុំរឿងដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានយកមកសំអាង (ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ
១៥) មានផលប៉ះពាល់តិចតួចលើការប្រៀបធៀប។ ជាក់ស្តែង ដូចក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ដែរ ទំព័រតិចតួចបំផុតលើកឡើង
អំពីជនជាប់ចោទនីមួយៗ។ ដូច្នេះ ថ្វីត្បិតតែសំអាងហេតុនៃសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២ មាន ២.៨២៨ ទំព័រ ជាភាសា
បារាំង (២.៣៨៧ ទំព័រ ជាភាសាអង់គ្លេស) រួមទាំងឧបសម្ព័ន្ធ សម្រាប់សហជនជាប់ចោទពីររូប គួរកត់សម្គាល់ថា ៩១ ទំព័រ ជា
ភាសាបារាំង (៧៨ ទំព័រ ជាភាសាអង់គ្លេស) និយាយអំពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់លោក នួន ជា ចំណែកឯ ១៣៧ ទំព័រ
ជាភាសាបារាំង (៩២ ទំព័រ ជាភាសាអង់គ្លេស) និយាយអំពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់លោក ខៀវ សំផន។ ផ្នែកផ្សេង
ទៀតសំដៅដល់សហជនជាប់ចោទទាំងពីររូប។

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា
និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

អំពីយុទ្ធសាស្ត្ររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា

- ១៥. នៅពេលអះអាងថា មេធាវីការពារក្តីទាំងពីរក្រុមគួរទទួលបានកម្រាស់ ៣០០ ទំព័រ និងរយៈពេល ៥ ខែ តែមួយភាសា ពោលគឺ លើសសំណុំរឿង ០០២/០១ បន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ សហព្រះរាជអាជ្ញា ព្យាយាមរក្សា និងបង្កើនភាពមានប្រៀបដែលខ្លួនមានរួចទៅហើយ ក្នុងពេលរៀបចំសេចក្តីជូន ដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ។
- ១៦. ឥឡូវនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាលើកឡើងថា ចំពោះសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ មេធាវីការពារក្តីទាំងពីរ ក្រុមគួរទទួលបានលើសរឿងក្តី *Mladić* និង *Karadžić* បន្តិចបានហើយ (ទទួលបានរយៈពេល ៤,៥ ខែ និងកម្រាស់ប្រហែល ២៥០ ទំព័រ)²⁸ ខណៈដែលចំពោះសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹង សាទុក្ខ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអះអាងថា ភាគីទាំងអស់ត្រូវទទួលបានរយៈពេល ២,៥ ខែ ក្នុងពីរ ភាសា ទោះបីជា *Mladić* និង *Karadžić* ទទួលបានរយៈពេល ៤ ខែ (តែមួយភាសា) ក៏ដោយ²⁹។ ដូច្នោះ តាមភាពសមហេតុផល លោក ខៀវ សំផន គួរតែទទួលបានពេលវេលាលើសរឿងក្តីទាំងពីរ សម្រាប់ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ។ យោងតាមវិធានណកិច្ចការតាមបែបប្រៀប ធៀប សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនគួរព្យាយាមជាន់កែងមេធាវីការពារក្តី និងអះអាងថា មេធាវីការពារក្តី មិនខ្វះពេលនោះទេ ជាមួយនឹងរយៈពេល ៩,៥ សប្តាហ៍ ដែលបានផ្តល់ជូន។ ដូច្នោះ សហព្រះរាជ អាជ្ញាមិនគួរជំទាស់មិនឱ្យមេធាវីការពារក្តីទទួលបានពេលវេលា ដែលធ្លាប់មិនទទួលបានរួចមក ហើយ សម្រាប់ការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ប្រភពអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ដែលអង្គជំនុំជម្រះយកមកធ្វើជា សំអាងគាំទ្រដល់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួន។
- ១៧. ទន្ទឹមនឹងនេះផងដែរ ឥឡូវនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបញ្ជាក់ថា មេធាវីការពារក្តីទាំងពីរក្រុមគួរទទួល បានលើសសំណុំរឿង ០០២/០១ បន្តិចបន្តួច ខណៈដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានយល់ឃើញថា សំណុំរឿង ០០២/០២ មានទំហំធំមិនពីធម្មតា នៅពេលតតាំង ដើម្បីទទួលបានពេលវេលាគ្រប់ គ្រាន់ សម្រាប់ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល³⁰។

²⁸ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ១៦ (តារាង)។
²⁹ ចម្លើយតប/សំណើ F41 កថាខណ្ឌ ៧, ១៥, ២២។
³⁰ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងចំនួនទំព័រ ពេលវេលាកំណត់ និងខ្លឹមសារសម្រាប់

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

- ១៨. មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ឃើញថា រយៈពេល ៥ ខែ ដែលបានស្នើឡើង នៅតែតិចជាងភាពសមហេតុផល និងស្មារតីនៃវិធានដែលចែងឱ្យមានរយៈពេលទ្វេដង យ៉ាងហោចណាស់ សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ធៀបនឹងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ (បើតាមភាពសមហេតុផលនេះ មេធាវីការពារក្តីត្រូវទទួលបានពេលវេលាយ៉ាងហោចណាស់ ពី ៦ ទៅ ៧,៥ ខែ)³¹ ។
- ១៩. មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ផងដែរថា កម្រាស់ ៣០០ ទំព័រ ដែលបានស្នើឡើង ពិតជាតិចជាងសារណាបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល (៥៥០ ទំព័រ) ទៅទៀត។ ក៏ប៉ុន្តែ ភាពខុសគ្នារវាងការងារនៅដំណាក់កាលដំបូង និងដំណាក់កាលបណ្តឹងសាទុក្ខ ជាមូលហេតុធ្វើឱ្យក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ មេធាវីការពារក្តីបានទទួលពេលវេលាសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ច្រើនជាងពេលវេលាសម្រាប់សារណាបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទរបស់គាត់ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ E421/5/3 កថាខណ្ឌ ៥៖ “ដោយបទដ្ឋាននៃសវនាការពីមុននៅចំពោះមុខតុលាការអន្តរជាតិ ឬតុលាការកូនកាត់ សំណុំរឿង ០០២/០២ គឺជាសំណុំរឿងធំមិនធម្មតា។ វាទាក់ទងនឹងការចោទប្រកាន់ជាច្រើនអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មធ្ងន់ធ្ងរ ដែលបានប្រព្រឹត្តនៅតាមភូមិសាស្ត្រខុសៗគ្នាជាច្រើនកន្លែង អស់រយៈពេលមួយយូរអង្វែង ជាប់ទាក់ទិននឹងឯកសារ និងសក្តីកម្មជាភស្តុតាងមួយចំនួនធំមិនធម្មតា និងត្រូវការអំណះអំណាងច្បាប់ និងអង្គហេតុស្មុគស្មាញពីគ្រប់ភាគីទាំងអស់” (យើងខ្ញុំជាអ្នកដាក់អក្សរដិត)។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិក៏បានប្រកាសផងដែរថា៖ “ជារឿងក្តីធំហើយវាមានភស្តុតាងច្រើន វាមានបញ្ហាច្បាប់ស្មុគស្មាញ ដូចជាប្រល័យពូជសាសន៍ ដូចជាធាតុផ្សំនៃការរៀបការដោយបង្ខំ។ នេះជាអ្វីដែលត្រូវការពន្យល់ទូលំទូលាយ” ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ E1/509.1 ទំព័រ ១១ ប្រហែលម៉ោង ៩ និង ៤០ នាទី។

³¹ ៣០ ថ្ងៃ សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និង ៦០ ថ្ងៃ សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក (វិធាន ១០៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលតុលាការកំពូលយកមកសម្រាប់អង្គ ដើម្បីប្រកាសថា “ការរៀបចំសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ គឺជានីតិវិធីមួយក្នុងគោលបំណងកម្រិតអំពីពេលវេលា និងខ្លឹមសារ បើធៀបនឹងការរៀបចំ និងការដាក់សារណានៃបណ្តឹងសាទុក្ខដែលមានសំអាងហេតុពេញលេញ”៖ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចអំពីការស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រលើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F44/1 ទំព័រ ៤-៥, ៣០ ថ្ងៃ សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និង ៧៥ ថ្ងៃ សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅចំពោះមុខយន្តការអន្តរជាតិសម្រាប់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ (ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ១៦ តារាង និងកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រលេខ ៣១)។

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

២០. សហព្រះរាជអាជ្ញា (ដែលនឹងទទួលបានរយៈពេល ៥ ខែ សម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានតែមួយគត់របស់អង្គជំនុំជម្រះ) ដឹងច្បាស់ថា ពេលវេលា ដែលខ្លួនស្នើឡើង មិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីតាំងក្តី នៅដំណាក់កាលបណ្តឹងសាទុក្ខ ឱ្យបានពេញលេញ និងប្រកបដោយអត្ថន័យនោះទេ ដូចពេលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានជំទាស់នឹងការស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រ សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ដូច្នោះដែរ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាដឹងច្បាស់ថា ៣០០ ទំព័រ ក្នុងរយៈពេល ៥ ខែ ធ្វើឱ្យមេធាវីការពារក្តីត្រូវបង្ខំចិត្តបោះបង់មូលដ្ឋានបណ្តឹងសាទុក្ខចោលខ្លះ និង/ឬលើកឡើងមិនបានគ្រប់គ្រាន់ ដែលនឹងបណ្តាលឱ្យមានការបដិសេធភ្លាមៗតែម្តង។ ម្យ៉ាងវិញទៀត សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនមែនគោតល្ងង់នោះទេ ក្នុងការស្នើសុំឱ្យណែនាំឱ្យមេធាវីការពារក្តីកំណត់អត្តសញ្ញាណមូលដ្ឋានបណ្តឹងសាទុក្ខពីសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលនឹងត្រូវបោះបង់ចោល³²។ ផ្ទុយពីផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ សហព្រះរាជអាជ្ញាតែងតែព្យាយាមផ្លៀតឱកាសរារាំងមេធាវីការពារក្តីមិនឱ្យធ្វើការងារឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីកម្រិតលទ្ធភាពក្នុងការស្នើសុំឱ្យតុលាការកំពូលច្រានចោលការផ្តន្ទាទោសជាច្រើនលើលោក ខៀវ សំផន។

អំពីសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

២១. សហព្រះរាជអាជ្ញាអះអាងថា មេធាវីការពារក្តីបានមើលរំលងសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជាពិសេស យោងទៅលើវ័យចាស់ជរា និងបញ្ហាសុខភាពរបស់ពួកគាត់³³។ ដើម្បីកុំឱ្យមានភាពច្រំដែល មេធាវីការពារក្តីសូមយោងទៅអំណះអំណាង នៅក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រ សម្រាប់ការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ³⁴ ដែលសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចម្លងស្ទើរតែទាំងស្រុង សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ³⁵។

³² ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ២០ (iii)។

³³ ចម្លើយតប F45/2 កថាខណ្ឌ ១៣។

³⁴ ការឆ្លើយតបរបស់លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស្តីពីការបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ឯកសារ F42/1 កថាខណ្ឌ ៩ កថាខណ្ឌ ១១-១៣។

³⁵ ចម្លើយតប F45/1 ។

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

២២. ដូចនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ដែរ សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រ សម្រាប់ដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខលើសំណុំរឿង ០០២/០២ មានភាពសមស្រប និងសមហេតុផល ដោយផ្អែកលើកាលៈទេសៈពិសេសនៃរឿងក្តី។ ក្នុងករណីនេះ មេធាវីការពារក្តីផ្អែកលើការពិចារណា និងការវាយតម្លៃជារួមលើធាតុផ្សំដូចខាងក្រោម៖

- វិសាលភាពនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ
- លក្ខណៈនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលលើកឡើងនូវបញ្ហាអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុស្មុគស្មាញខ្លាំង និងជារឿយៗ ខុសប្លែកពីគេ (ទាំងនៅ អ.វ.ត.ក និងនៅតុលាការផ្សេងទៀត) ដូចជា បញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងផលប៉ះពាល់នៃការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ (រួមបញ្ចូលទាំងបញ្ហាអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុ ដែលចោទឡើងដោយសារភាពត្រួតគ្នាជាមួយសំណុំរឿង ០០២/០១)
- ទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ ធៀបនឹងសំណុំរឿង ០០២/០១
- លក្ខណៈពិសេសនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ធៀបនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅចំពោះមុខតុលាការអន្តរជាតិផ្សេងទៀត (មិនអាចបង្វិលសំណុំរឿងមកសាលាដំបូងវិញបាន សេចក្តីសម្រេចបន្ទាន់បង្ខំ ការពិនិត្យលើអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុកាលពីជាង ៤០ ឆ្នាំមុន)
- យុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការកំពូល
- កង្វះខាតពេលវេលា សម្រាប់ធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលតម្រូវឱ្យមេធាវីការពារក្តីអាចធ្វើការងារជាមូលដ្ឋានក្នុងការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ប្រភពអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ដែលអង្គជំនុំជម្រះយកមកសំអាងសម្រាប់ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងធានាថាមិនខ្វះមូលដ្ឋានបណ្តឹងសាទុក្ខ
- ធនធានមានកម្រិតរបស់មេធាវីការពារក្តី ក្នុងនោះ អ្នកខ្លះមិនបានចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះក្តី
- មួយថ្ងៃមានតែ ២៤ ម៉ោង ហើយមេធាវីការពារក្តីសុទ្ធតែជាមនុស្ស មិនមែនជាគ្រឿងម៉ាស៊ីន
- វ័យចាស់ជរារបស់លោក ខៀវ សំផន និងសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការចូលរួមការពារខ្លួន
- វ័យចាស់ជរារបស់លោក ខៀវ សំផន និងការចង់ដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងការផ្តន្ទាទោសយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ឱ្យបានឆាប់រហ័សបំផុត

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ

- ការសរសេរជាភាសាបារាំង (តែងតែវែងជាភាសាអង់គ្លេស)
- សិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងការទទួលបានការសន្មតជាមុនថាជាជនគ្មានទោស សិទ្ធិត្រូវបានជំនុំជម្រះដោយឥតពន្យារពេលយូរហួស សិទ្ធិមានពេលវេលា និងសម្ភារៈរូបវន្តគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់រៀបចំការពារខ្លួន សិទ្ធិសុំឱ្យសាលាក្តីជាន់ខ្ពស់ពិនិត្យទៅលើការប្រកាសពិរុទ្ធភាព និងការផ្ដន្ទាទោសឡើងវិញ
- ករណីយកិច្ចរបស់មេធាវីក្នុងការការពារកូនក្តីឱ្យបានពេញលេញ
- ករណីយកិច្ចរបស់តុលាការកំពូលក្នុងការធានាដល់លោក ខៀវ សំផន នូវសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខជាក់ស្តែង និងមានប្រសិទ្ធភាព គឺមិនមែនសិទ្ធិត្រឹមតែជាទ្រឹស្តី ឬជាការបំភាន់ទេ
- ផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌។

២៣. លោកស្រីយសោធីន មេធាវីការពារក្តីសូមរក្សាសំណើរបស់ខ្លួនដដែល ចំពោះមុខតុលាការកំពូល។

	មេធាវី គង់ សំអុន មេធាវី Anta GUISSÉ	រាជធានីភ្នំពេញ ទីក្រុងប៉ារីស	
--	--	-------------------------------------	--

ការឆ្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ